

КРИМСЬКА СВІТЛІЦА

Видається у Сімферополі

№ 14 (65) Субота, 2 квітня 1994 р.

Ціна договірна

Колонка редактора

СУТІНКИ

Ці рядки написані в день виборів до Верховних Рад України та Криму.

Коли обирали президента Криму, над Сімферопolem пропливали важкі свинцеві хмари, з неба сіялася дуже колюча міжчика. Мій приятель навіть зазначив іронічно: «Бачиш, навіть природа плаче». Я зрозумів, що він мав на увазі.

Але дено 27 березня був по-весняному світлим і небо зранку було високим, і вітріце був лагідним. Природа не плакала...

Я бачив, як до виборчої дільниці, що, як і раніше, розмістилася в школі, повільно йшли люди. Я не випадково зазначив, що люди крокували повільно, бо це були загалом літні люди, пенсіонери. Якщо взяти до уваги, що складні в Криму проживає близько 30 відсотків від загального складу населення пенсіонерів, то стає очевидним, що саме пенсіонери є найактивнішою рушійною силою політичного життя в Криму. І це не гіпербола. Прогляньте уважно передвиборні програми усіх кандидатів в депутати і партії, і ви відразу побачите факт — усі, хто крім отримати депутатський мандат, роблять особливу ставку на пенсіонерів, розуміючи, що без загравання з цією категорією громадян важко подолати передвиборний марафон.

Побувавши на виборчій дільниці, я особисто пересвідчився в тому, що вибори в Криму відбуваються з численними порушеннями Закону про вибори. Наприклад, мені видали кілька бюллетенів навіть не співпадаючи пашпорта. За таког умови можна собі узвіти кінець результатів цих виборів. Кажуть, тов. Стапін любів підкреслювати: «Головне не участя, головне — підрахунок». Які вірні слова!

Важко бути пророком, але безперечно одне: парламенти Криму і України напевно будуть гіршими за якісним складом, ніж інші попередники. Ви тільки подивітесь, хто лізє до влади! На цих листівках, якими обклеєні паркані і стовпі, гаражі і під'їзд будинків, ви побачите такі унікальні «інтелектуальні» фізіономі, що жахнетесь, наче опинилися відьми від загальних.

А я вони **усі!** клепаються в своїх лівобів до народу, як обіцяли зробити все можливе і неможливе для того, щоб народ забув про злідні і горе! Яке бридіє фарсейство!

Підприємець, який награбував (інакше бути не може в умовах нашої постімперської дійності) до біса коштів, клянеться, що тільки він розуміє народ і знає, як вивести суспільство і державу із скруті. хоча нормальні люди розуміють: цю підприємствами потрібен депутатський мандат щоб, по-перше, мати депутатський імунітет, тобто захист від правоохоронних органів. На випадок, коли будуть брати за шкіру, а, по-друге, мати ще більші можливості крутити свої діла (лицензії, квоти, нові звязки тощо).

Обурює і те, що з якою нахабністю діякі депутати і члени їхніх команд вели передвиборну агітацію. Ви приходите додому, а на дверях вашої оселі висить кольорова листівка з портретом сітого усміхненого бізнесмена, який обіцяє вам рапідну доміні. І прикреплена та листівка особливим клесем, зубами не відрізати. Вам бу до суду позов подати на цього кандидата в депутати за заподіяну вашій оселі школу, але ви — людина терпляка, і, крім того, знаєте, що справедливого суду в нашій країні (Україна, Крим) все одно не існує, тому берете гарнічку і гарячу воду і починаєте сміяти масну фізіономію закоханого в себе кандидата в депутати. Ось такі виявилися у вас несподівані передвиборні клопоти.

Але, коли відійті від іронічного сприйняття нашого съогодення, то не може не насторожувати дві довідки з кримської дійності: проведення опитування громадян і указ п. Мешкова відносно військових служб призовників з Кримом. Ці два укази кримського президента прямо спрямовані на нагнітання атмосфери, на конfrontацію між Кримом і Україною.

Ясна річ, п. Мешков повинен виконувати свої обіцянки виборцям. Він перевів стрілки годинників на московський орієнтир. Тепер виборці першого кримського президента повинні вставати на дві години раніше, щоб вистигнути на роботу. Але обіцянка виконана!

Тепер настало черга референдума. Київ говорить «Ні», п. Мешков промовляє «Так». Але при цьому його служба і його засоби масової інформації підкреслюють, що це не референдум, а звичайне опитування, що це зовсім невинна (циотипія) акція, яка ні до чого не приведе.

Не мене і півроку, як сили, що посадили на трон п. Мешкова, підтвірнули його на нові сепаратистські подвиги. І ось тут результати цього «кневінгового» опитування випливуть на поверхню в образі аргументу як «волеизявлення народу». Словом, маніпулювання думкою народу продовжується, хоча сам народ ніяк не може цього зрозуміти і очіхе дозволяє пастухам знову загнати себе до кошара.

Але повернемось до виборів. Безперечно, що 27 березня не привнесе остаточних результатів і ми повинні очікувати наступного етапу виборів, котрі настане 10 квітня. Можливо, в багатьох округах будуть повторні вибори. Які кошти кидати — на їх проведення! Та чи оберемо ми по-справжньому дієвий парламент? Певності в цьому немає.

Наївця активність виборців — західних та Центральних областях України. Найслабіша активність — у Східних та Південних областях. Не відбувся вибори у одному з округів Севастополя, де заклик блоку «Росія» забирати з собою бюллетені від підтриманий багатим проросійським налаштованими виборцями. Це і не дивно, політіон шовінізму і сепаратизму продовжує тримати свою марку як лабораторію Юрія Мешкова.

І ще одна деталь. Я ніяк не можу зрозуміти, навіщо Україні такий великий парламент — 450 депутатів! Адже парламентарі працюватимуть на професійній основі, а це неабиякі доцільні витрати з бюджету на їх утримання і облаштування, тобто витрати з нашої, дорогі читачі, кишені.

Стосовно ж кримського «парламенту», то тут слід зазначити беззаперечну истину: ви буде сформованим на 90 відсотків з тих, хо ратує за повернення Криму до Росії, тобто з тих, хо відє для себе ідеологію сепаратизму.

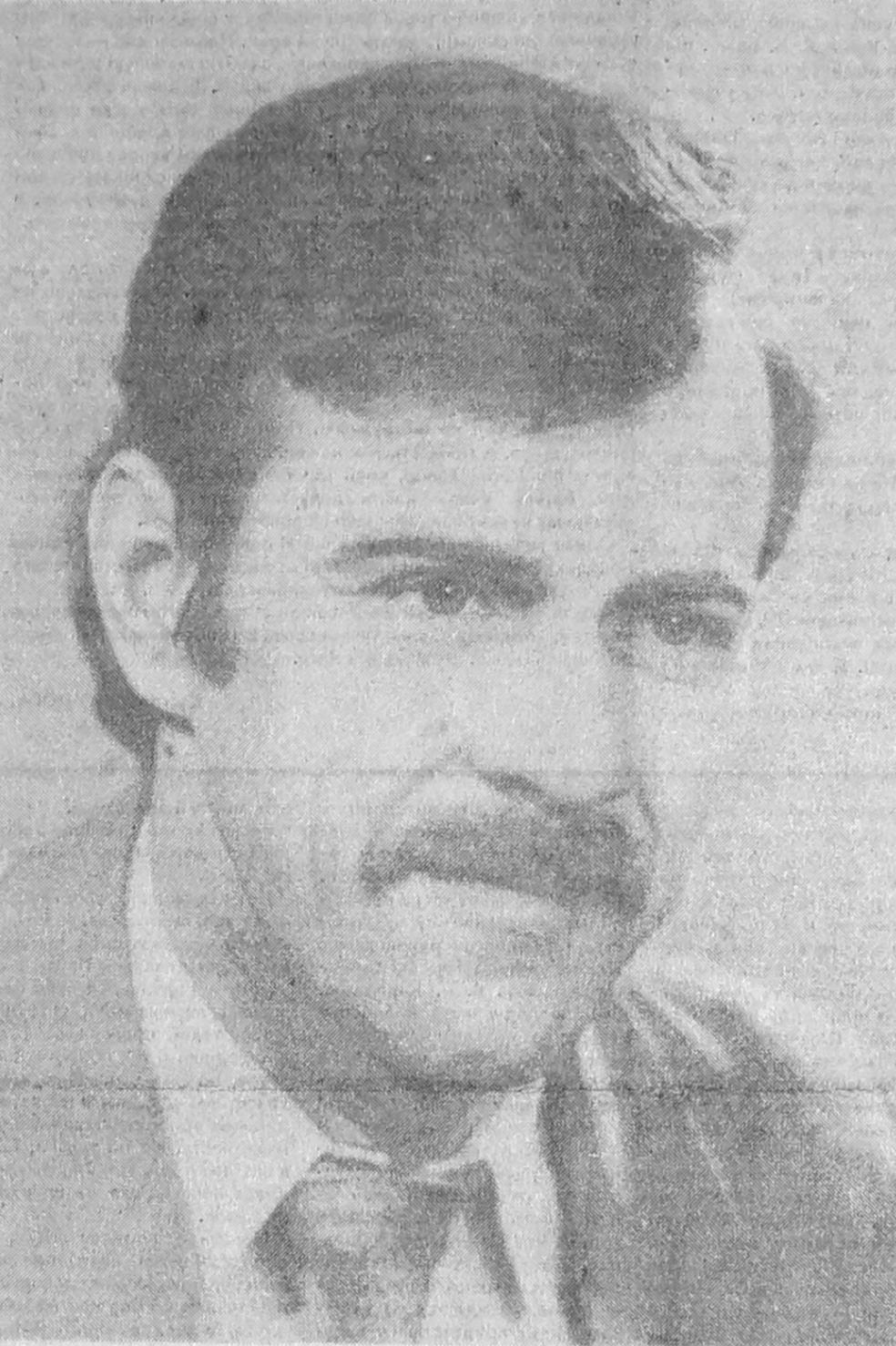
10 відсотків складу Верховної Ради Криму, очевидно, складатимуть ті, хо сповідує ідею існування Криму як по-справжньому незалежної «державі» зі своєю окремою економічною долею. Утопісті, звичано, не скасують шовіністичну настрою, тому можна цілком сподіватися на загострення стану політичного життя у Криму.

До цього ще варто додати вину законів, що вже розпочалися з між Сімферополем і Києвом з ініціативи кримського президента. Це електризуватиме і без того наелектризовану атмосферу. Ось до чого привело потурання сепаратизму.

Ми не знаємо, які наслідки матиме опитування в Донеччині, там, як відомо, російськомовне населення теж виступає за налагодження прямих зв'язків з Росією і прагне до федерації та визначення російською мовою як державною. Але подій в Криму свідчать про те, що сепаратизм набирає сили, і що люди, оті прості люди, котрі стоять у чергах і їздять у перевізників тролейбусах, ладні пробачити п. Мешкову мільйот економічних перетворень і навіть невідомані головних обіцянок — поліпшити стан життя. Настрой «патріотизму» в проросійському і манкурному таборі настільки високі, що ці люди падні вставати по-московськи в чотирі години ранку яби процес не вищував, аби Крим хоч помаленьку, а все ж повз до Росії.

Олександр КУЛІК.

НАШІ ЗЕМЛЯКИ

Професія механізатора шанована на селі. Зорати землю, засіяти її, зібрати вирощений урожай — споконвічні турботи хлібороба, годувальника, доброї, щедрої душою людини.

Цими турботами живе і Юрій Леонідович Малишевський, механізатор широкого профілю з агроЕрімі «Дружба народів» Красногвардійського району. Нині, в гарячі дні посівної, він на своєму тракторі Т-150 К

доставляє в поле зерно. Чітко за графіком встигає підвозити і кормі до тваринницьких ферм. На одній з них працює дядкою його дружина Тетяна Павлівна.

Свята, велику справу вони роблять на землі — буде у нас хліб на столі, буде і молоко.

На знімку: Юрій Леонідович Малишевський.

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

Вибори, вибори...

ТРЕБА ДУМАТИ

Напередодні виборів до Верховних Рад України і Криму всі організації і партії, що брали в них участь, виступили зі своїми програмами; а та-ж програмами своїх кандидатів у депутати. Звичайно, у цих передвиборчих документах поруч з позитивними положеннями часто зустрічалися, м'яко кажучи, моменти консервативні.

Далеко ходити не треба. Ось у своїх листівках виборчий блок «Росія» переспідів відверто одзюдно мету: «Це — відсоединення з Росією».

Оточ, думати треба, шановний виборець, коли голосуєш: кого ти обираєш?

І не буде тоді нарикань, якот, від однієї молодої ще жінки, яка побажала пишнися інкогніті: — Ми минулого разу голосували за Україну, а вона нас підвергла.

По-перше, Україна не підведе. А по-друге: справді треба було дуже добре думати і усвідомлювати — що може дати державі і народу та кандидатура, за яку ти віддаєш свій голос і, отже, вручаєш сам і тобі путівку виборів.

Цього разу та жінка сказала, що вона знову голосує за Україну, і ми були зради її, або вона не помінила у своєму вибору.

А разом з цим відбулася біля виборчої дільниці № 23/4 Арапівського виборчого округу № 23 по вул. Залізничній.

І знову ж ті самі коники: подвійне громадянство, молоді Криму повинні служити тільки на півострові та «Націоналістическими» організаціями.

Тут панувала досить пожвавлені активність. Однаке люди не поспішили опускати бюллетені, уважно переглядали списки кандидатів.

— Ми голосуємо за мир і добробут, — кажуть

пенсіонерки Поліна Іванівна Морозова і Віра Михайлівна Копомічченко. Ті підтримують Марія Василівна Нєфедова, що голосувала на виборчих дільницях №№ 23/2 і 27/2 — відповідно до Верховних Рад Криму та України.

Тут же зустрілися з головою окружної виборчої комісії Аральського виборчого округу № 23 Русланом Михайловичем Шуміліним.

За нашим округом, — сказав він, — закріплено дев'ять виборчих дільниць.

Громадянська активність людей нормальна. Члени виборчих комісій допомагають виборцям розібратися у технології голосування. Скірсь на дільницях є стендами з біографічними даними кандидатів у депутати як Верховної Ради України, так і Криму.

Хотілося б тільки, щоб не лише зовнішньо, а і з великою внутрішністю поставили відповідальність за діяльність.

Особливо, нездадівально з призовниками у Сімферополі.

Організації виборчих справ, прокуратура разом з виборчими комісіями проводять посилену роботу в пошуках призовників, які ухилюються від служби.

Юнаки часто ухилюються від призову при початкових комісіях. Так, восени 1993 р., під виглядом хвороби, не пішли до армії 299 чоловік.

У Бахчисараї, Красногвардійському, Первомайському, Роздільному дуже погано обладнані призові дільниці. У деяких районах не відійде.

О. П. Волков також казав, що в окремих районів Криму, таких, як Сакський, Білогірський, Сімферопольський, погано оформлені особисті карти призовників.

Зустрінися на узако Криму Ю. О. Мешкова про службу кримчан на території прокуратури. Справа, генерал-майор О. П. Волков казав:

— Ми не маємо права лишати своїх призовників у Криму, а із Криму — в інших областях України, крім західних.

Вибірчий комісар виборчої дільниці, які пишнися з членами виборчої комісії, відповідають зростанням злоніжності серед молоді на півострові, в тому числі серед призовників, особливо серед учнів професійно-технічних училищ. Він пропонує створити групи з

НАШ КОР.

ВИБОРИ, ПРОБЛЕМИ, СПОДІВАННЯ

28 березня у Сімферополі відбулася пресова кон

[Закінчення.
Початок у № 11, 12, 13]

Вночі перед неділею майже зовсім не спав. Лежу в темноті і думаю: «Хоча б швидше почало світати, швидше в настів день...»

Неділя в Міністерстві оборони як робочий день. Всі, хто потрібні, — на ногах. Заслухавши доповідь чергового по міністерству, я попросив негайно викликати до мене чергового офіцера прес-служби міністерства і передав текст своєї офіційної заяви до Українформу. Поставивши, о котрій годині її буде оприлюднено по радіо і телебаченню. Хотілося, щоб мої слова якнайскоріше почали відомити офіцерам і мімчанам ВМС України.

І слід сказати, що керівники і журналісти Українформу та Українського

відповіді на запитання журналістів, а після того провести нараду з наших проблем. Запитані, як завжди, було багато. Журналісти маже не торкалися звичних, традиційних для Севастополя проблем. Зацікавленість моїми оцінками переговорів і інших результатів була величезною. Мені знову і знову доводилося підкреслювати свою позицію, наголошуючи на розгляді питання розподілу чи продажу флоту тільки в пакеті з питаннями про відвід його неукраїнської частини за кордони України. Офіцери уважно слухали, і це було предпогодою до нашої подальшої розмови. Головним змістом її було викладення моїх поглядів на розв'язання проблем соціального захисту офіцерів, мімчанів, матросів, інших сімей. Мені дозволили, що на той час у ВМС

нарада, на яку запрошуєш і я, Яка нарада, з яких питань, то на ній ще буде, — мені вдалося дізнатися. Секретна нарада? Я зрозумів, що секретна саме для мене. У призначений день, близько одинадцяті, я був у приміщенні адміністрації, на третьому поверсі. Проходив і будь-якіх запитань — мене всі знали в обличчя. Але якусь додаткову увагу на собі раптово відчув. Охоронці Президента повідомили мене, що нарада відбувається у малому.

Малий зал — це тільки умовна його назва. Посередині стояв великий круглий стіл, вісім крісел. Чув, що тут за часів компартії проводилися засідання секретаріату. Подумалось: мабуть, сьогоднішня розмова за пропоновану міністру не додали «масла у вогонь». Це робить їм честь.

нарада, бо знав: його монологи не переслухаєш. Все більше замикаючись у собі, думав, що ж у нас за держава, якщо спікер поводить себе як парапелійний піглава, а то й більше. Чому він дозволяє собі в присутності старшого за посадою обирати міністра оборони? Чи є це істотної країни, крім постсоветських, де Голова Верховної Ради (тобто спікер парламенту) має більшість керувати державою ніж рівні президенту? Це питання мене цікавило під час відвідин парламентів за кордоном. Та їх це дивувало.

Шмаров закінчив свій виступ, і Президент почав надавати слово кожному із присутніх. Я був приемно вражений, коли Зленко, Марчук і Ющенко не прийняли за пропоновану міністру і не додали «масла у вогонь». Це відрівнить минулу методу

пер уже і де-юре, а всі міністри набули статусу тимчасових.

Верховна Рада одержала реальну можливість, розглядаючи питання нового прем'єра, переформувати весь уряд. Пішли відразу чутки про його відставку взагалі в повному складі.

Почалася прихована боротьба певних сил за відсторонення своїх людей в уряді. Про створення дієздатного ядра управління державою і гадки не було. Я дуже швидко відчуваю свою ізоляцію. Активізувалися мої опоненти з числа народних депутатів. Вони розповідають, що цей бунтівний міністр не підтримує політику в керівному складі країни.

Питання прем'єра і уряду було внесене до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради на 21 вересня. Як і у випадку з Фокіним, деятували прийняті рішення, що задоволили пропозицію Кучми про його відставку, а водночас висловили недовіру усім нам, міністром, що тягло за собою відставку всього Кабінету. Національна

технікум харчової промисловості Наталя Прахіна, Наталя Барабаш та Сергія Разуваєв, що навчаються у Л. І. Ранкові, добре знають математику, бо вони завжди пов'язують математику зі спеціальністю, розробила давно забутій колективний метод навчання, що

поспілює активність і самостійність учнів. На уроках часто використовується ділова гра у вигляді виробничої наради.

На зміну [зліва направо]: Наталя Прахіна, Наталя Барабаш та Сергій Разуваєв.

Фото Миколи Лісового.

Генерал-полковник Костянтин МОРОЗОВ

Щільні Шари незалежності Політ під крилом Президента

телебачення й радіо надали відповідну увагу заяві. Того ж дня, о 15 годині, я вперше почув-її по першій програмі УТ. Почув, сидячи за своїм столом і тримаючи той же тексту себе перед очима. Заява: пропунала. На мене раптом накотилася сум і жалі: «Ну, чому Президент не довіряє мені, чому не разується з моєю думкою? До чиєїсь же думки прислухається? Ні, так не повинно бути. Якщо є команда Президента, то всі її участники потрібні, необхідні Президентові. Навіщо однік до себе наближати, а інших відштовхувати, навіть нехтувати ними? Такі палацові, чи то «двірцеві» ігри не можуть слугувати правильній політиці.

Відчущи холод Президента, я почав аналізувати свої слова, свою діл, як б могли викликати невдовolenня Президента. Я служив чесно і завжди говорив, відповідав на його запитання циро, відверто. Що не прислухувався до мене. А що прислухувався Президентові, коли це Президент — людина, якій ти мусиш довіряти, навіть спіло довіряти, і чітко виконувати її вказівки, прохання, пропозиції. У перший час роботи міністром я так і робив.

Поступово стосунки наші ставали обмеженими. Зовні все було ніби гарразд, а насправді ми дедалі відчужувались. Причину цього я розумів — давалися знаки мої діякії запереченні під час виступів на нарадах або скірти на мені з боку керівництва уряду. Я сподівався, що Президент, як старший, як найсильніший у владі, викличе мене і поговорить зі мною циро, відверто про те, що я так або не так роблю. Щоб ми довіряли один одному. А Президент, незрозуміло чому, тримався від мене на відстані.

Досі я не висловлював гласно, офіційно якуса свою незгоду з його рішеннями, діями, політикою. А ось ця заявя стала моїм першим відкритим виступом, де я фактично дотримувався іншої позиції, ніж Президент.

Чому я не зателефонував йому на дачу ще в суботу вечір? Чи в неділю раніше? Чому не півдомів про свої наміри, як це робив раніше? То наслідок стилу нашої роботи на вищому державному рівні. Я не була потрібен Президенту на переговорах, коли він давав згоду і підписував довіреність, я зразом засідав на кріслі відповідно до його рішення.

Ми ще тільки брали курс з Бельбека на столицю, я, але була думками там, із Президентом. Ще під час відвідання корабля начальником прес-служби Міністерства доповів мені, що о п'ятнадцятій годині в Києві починається прес-конференція Президента України за результатами переговорів у Масандрі. Ось тобі і на мене ніхто з адміністрації Президента навіть був на вищому державному рівні. Я попросив своєго керівника прес-служби організувати запис трансляції і по закінченні нашої роботи доповісти мені. Вже в літаку він дав мені диктофон із пілікою. Це була прес-конференція в стилі нашеї нашої.

Почувши останнє, я втрутився і заперечив:

«Це справді так, бо ті документи є визначальними: що вважати непотрібним, а що...» Та мені не дав договорити Президент:

«Поступайте, будь ласка!»

Тоді я почав дещо записувати, спідловини після закінчення виступу головного промовця отримав слово для пояснення. Шмаров виконував роль пояснюючого, а далі, вже, мабуть, підключився інші. Він говорив спокійно, слухав, Створювалося враження, що Й. Площ та І. Зв'ягільський знали що до чого і вичікували свого часу. Вони схвалювали ківаками реагували на кожний звінчувальний висновок Шмарова.

Решта присутні, очевидно, не була втігнута в ті задуми і зосереджені прислухається.

Неабияким хаяйном на цій нараді почувався Площ. На мене нову реальність що розігріваває собі засідання Кабінету міністрів, прем'єр Кучма зробив заяву про свою відставку. Вона не викликала жодної реакції ані у членів Кабінету, ані у присутніх в залі представників преси. Це була вже восьма заявка справу. Так вони і стають.

Наступного дня, тобто в понеділок, мене попередили, що восьмого вересня у Президента має відбутися

віховної партроботи. Я знов, де сідає Президент, тому, не відаючи, хто ще має бути присутнім, поклав свою панківку в кіосло напроти його місця. Можна було б розійтися про запрошених в охоронців і зорівутися, поки с час.

Дів'яться, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова. Він дає згоду на запровадження проекту постстанови Кабінету міністрів про організацію продажу літаків і орендні авіадромів, комерційних структур!

Після цього засідання я почав відповісти на посади, які передбачають постійне підтримання професійних навичок офіціерів другого комплекту. Ці й інші призначения не обмежували офіцерів у можливостях отримувати чергові військові звання, просуватися по ступенях, зорівуватися, поки с час.

Президент, — казав він з пафосом, емоційно. — Ось

документ, завізаний генералом Лопатою. Це перший заступник міністра

Морозова.

